

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Megemlékezés dr. Szentkirályi Ákosról.

Mi, a „Magyar Nép” olvasói is jól ismerjük Dr. Szentkirályi Ákost, a kolozsvári gazdasági akadémia nyugalombavonult igazgatóját, aki írásaival nem egyszer szólott hozzánk.

Ezelőtt harminc évvel, mint ösztönös gazdasági segéd az ő keze alatt kezdtem meg gazdasági pályámat s jól emlékszem arra a mondására, hogy „aki arra született, hogy tanítson, az tanítani fog élete végéig”. Ő be is váltotta ezt a mondását, de emellett és rengeteg munkát adó igazgatói teendői mellett oly féltő gondnal töltött növendékeivel, mint a szerető édesapa. — Egyszer egy délutáni gazdasági gyakorlaton ősi kikericszet irtattam az első éves gazdaságosok egy részével a Csikós kertben s látom, hogy a mo-

nosztori fuvarosok hordják a porondot a gazdasági tanintézet ártéréről, ami pedig szigorúan tilos volt. Nem sok biztatás kellett a fiuknak, hogy hamarosan leszereljék a monostoriakat, de ha nem is a legsimábban ment a dolog, azért

sikerült. Egy óra múlva a közben értesített és kivonult lovasrendőröknek átadtam a 12 lófogatból, 12 lapátból és 12 emberből álló hadi-

zsákmányunkat, mi pedig dolgoztunk tovább, de én már tudtam, hogy kikapok a dologért, mert a hasonló vitézkedéseket szigorúan tiltották az intézet szabályai. Hivatott is azonnal Szentkirályi igazgató úr, de csak annyit mondott, hogy mi lett volna, ha valamelyik akadémiai hallgató súlyosabban megsebesül, ki viselte volna a felelősséget?! Ez aztán éppen elég volt, mert azt jelentette, hogy nemcsak nekem, hanem az én hibámból neki is viselnie kellett volna.

Nagyon rendszerető ember volt, mikor lejött a majorba, egy szempillantás alatt meglátott olyan dolgokat, amiket mi

észsre sem vettünk. Hallgatóit is folyton intette a rendszeretetre s a rendeseket addig dicsérte, míg alig akadt olyan, akit szidnia kellett.

Rengeteget dolgozott — már a gimnázium elvégzése után jogi tanulmányokat folytatott,

Dr. Szentkirályi Ákos.

azután elvégezte a kolozsvári gazdasági tanintézetet 1872-ben, melynek legeslegesítő beiratkozott tanulója volt, majd a budapesti állatorvosi főiskolát és a praskai gazdasági egyetemét (Poroszország) is végezte. 1877-ben Kassai segédtanár, 1879-ben kolozsvári rendes tanár, s ugyanott 1897-ben igazgató lett. Az ő igazgatósága alatt szervezték át a tanintézetet akadémiává, építik a táborhelyi új majort, fejlesztik a gazdaság üzemét, a kísérleti telepeket, gyarapítják az amugy is gazdag gyűjteménytárakat. Nagy elfoglaltsága mellett is, tevékeny részt vesz a város és az Erdélyi Gazdasági Egylet közéletében, ír tudományos szakkikket, könyveket, melyek közül nevezetesebbek: A jelenkor követelményeinek megfelelő

tejgazdaság; Mezőgazdasági felsőbb szakoktatásunk; Erdély jubai; Erdély juhtenyésztése. A múlt, a jelen, a jövő; Erdélyi szarvasmarhatenyésztői dolgok.

Erdély földje megint szegényebb egy apostolával, aki nemzedékeket nevelt arra, hogy szeressék azt a földet, amelyen élnek a legszebb imádsággal: a munkával, a földmunkával, az élők lába alól is sok földet sepertek el az idők fergetege, de Dr. Szentkirályi Akos emlékezetét mindnyájan fogjuk őrizni s a gyűjteményes család vigasztalására, fájdalomában részvétünk, szeretetünk, becsülésünk, fontkoszort helyezünk sírhalmára.

(Pusztakamarás.) Szász Ferenc.

Elégtételt és védelmet követel a magyarságtól!

• Bizony, magyar testvéreim, nagyon megnehezedett az idők járása felettünk. A magyar gazda elboruló tekintettel nézi a későre zöldbeborult mezőt, mélységes aggódással várja, mikor tisztul ki az ég és a jó Uristen mikor mosolyog le a földre, mikor kergeti széjjel a sötét felhőket, mikor lesz szép idő, mikor lehet elvégezni a mezei munkákat és a sok esőtől megreszegedett föld mikor józanodik ki, mi lesz a terméssel, hogyan érik a buza, kakorica, az árpa és a zab, nem rohad-e meg a földben a krumpli, a répa, mi lesz az idei terméssel?

Megkötőyagosodott körülöttünk a világ. Nemesak az idő rossz, hanem az emberek is és a sorsverte magyar népet, földmivest, gazdálkodót, iparost még az ég is huzza, még a félrevezetett román nép is ellene fordult.

Bizonyára olvastatok róla az újságokban, vagy hallottatok másoktól is, hogy mostanság az országban a határkiigazítási törekvések miatt, amit antirevizionista mozgalomnak hívnak, a románok minden felé gyűléseket tartanak és ott tiltakoznak a határkiigazítás miatt és szidják a magyarországi magyarokat. Hát bizony, ebbe nem szólhatunk bele, mert mi ennek az országnak csendes, békés állampolgárai vagyunk, de azt nem követelheti senki tőlünk, hogy magyar testvéreinket szidjuk és rágalmazzuk. Ez nagyon csunya és áruló dolog. Hallottuk azt is, hogy egyes székely községekben akadtak olyan földmivesek, akiket félrevezettek, Bukarestbe csalltak, pénzt, pálinkát és vasuti jegyet kaptak s mint a juhok, úgy mentek, hogy tüntessenek

magyar testvéreik ellen. Nekünk ilyen gyűléseken nem illik részt venni. Mi lehetünk az országunk hűséges állampolgárai akkor is, ha nem áruljuk el saját fajtánkat.

De nemesak szidták a magyarokat ezeken a gyűléseken, hanem a gyűlés után felbujtatták félrevezetett román földmivesek megtámadták a magyar községeket, heverték az ablakokat, betörték az ajtókat, bementek a lakásokba, összetörték a bútorokat, összeromboltak mindent és amint az újságok írják, még az igavonó állatokot is megverték.

Torda mellett Sinfalva becsületes, csendes magyar falucsában a lelkész és több magyar gazda házatáját rommá pusztították, elhordták mindent, a szegény magyar gazdákat, akik a szükeiket meg akarták védeni, véresre verték. Egy gyenge szívű gazda meghalt, egy másik meg bolondult. Most a szerencsétlen falu lakosai állandó rettegésben él, koldusbotra juttatták és félrevezetett román földmivesek még most is fenyegetik őket.

De nemesak Sinfalva községet rombolták össze, hanem megtámadták a magyarokat Bereg vármegyében, Magyaririgben, Miriszlón, Marosgyárdi községben és másutt is. Pedig a magyar földmives sehohsem bántotta őket, sehohsem adta okot támadásokra, de az antirevizionista gyűléseken annyit szidják a magyarokat, hogy a vármegyében békés román földmives összetévesztette a magyarokat a magyarországiakkal, a magyaros izgatás elveszi józan eszt és olyan károkat okoz, rombolásokat és verekedéseket csinál.

nemcsak végsőkéig elkeseríti az itt élő magyarokat, hanem az ország jóhírnevének is árt külföldön.

Az Országos Magyar Párt parlamenti csoportja és gróf Bethlen György elnök megbízásából dr. Willer József képviselő személyesen jelent meg Vajda miniszterelnök urnál és szóval és írásban tiltakozott a magyar nép elleni támadások és falusi rombolások miatt. Megmondta Willer képviselő, hogy az olyan elemek, melyek botrányba fullasztják a politikai gyűléseket, amelyek a magyar földműveseket ruháiktól, agy-nemüiktől s más értékektől megfosztják, nem méltók arra, hogy becsületes szándéku emberek gyűlékezetében résztvegyenek. A rombolásokat csak a hatóságok erélye és komoly fellépése akadályozhatja meg, mert eddig sok esetben nem nyújtottak védelmet az ártatlanul megtámadott magyaroknak.

Rheuma, Köszvény, Ülőidegzsába,

hüléses betegségek, fejfájás
és idegfájdalmak a millió esetben bevált

TOGAL-
tabletták által gyógyulnak.

A TOGAL

oldja a húgysavat! — Biztos, hogy használni fog!

Most pedig várjuk, hogy Vajda miniszterelnök erélyes kézzel megakadályozza-e a további rombolásokat és a megbántott szegény magyar nép szeméből kitörli-e a könnyet, s van-e kimélet egy olyan nép számára, amely megbűnhődte már a multat s jövődőt...

Krizbal Domokos.

Hogyan kell felosztani az elemi iskolák községi segélyeit?

Többször hirt ádtunk arról, hogy az elemi iskolák fenntartásához a községeknek is hozzá kell járulniuk. Közöltük az erre vonatkozó rendeletek másolatait is és tanácsadó rovatunkban nem egyszer ádtunk utbaigazítást arra nézve, hogy milyen eljárás útján lehet a felekezeti iskolák részére megszerezni a községek hozzájárulását? A román hatóságok és a román községi tanácsosok ellenséges magatartása miatt a kérdés körül a legtöbb helyen állandó viták folytak és harok dúltak. Most aztán végre megjelent a miniszteri rendelet, amely a községi, falusi és városi költségvetések 14%-ának elosztásáról rendelkezik.

A rendelet a következő:

15289—1933 április 27.

Mi, vallás- és közoktatásügyi-miniszter, tekintettel az 1930. július 1-én a minisztérium szervezéséről hozott törvényre, a törvénynek 186. szakasza 4. pontjára, amely elrendeli, hogy a községi költségvetésekben felvett hozzájárulás arányosan osztható fel az iskolaszékek között, akár államiak, akár magániskolaszékek, elrendeljük:

1. szakasz. A 14 százalékos adó, melyet a falusi és városi községek jövedelméből a minisztérium szervezéséről szóló törvény 186. szakasza alapján a községek elemi iskoláinak fenntartására kell fordítani, felosztandó az illető falusi vagy városi község

összes állami, vagy nyilvánosjogu magániskolák iskolaszékei között, valamennyi iskola dologi szükségleteinek fedezésére. Ugyanez törvény 214. és 217. szakaszának megfelelőleg ezen iskoláknak juttatott részesedést nem lehet felhasználni fizetés, vagy más személyi természetű kiadások fedezésére.

2. szakasz. Az igazságos és arányos felosztás érdekében az iskolaszék (Comitetul scolar) köteles a felsorolás sorrendjében az alábbi szempontokat figyelembe venni.

A politikai község részéről az elemi iskolaszékeknek juttatott 14 és 10 százalékból az iskolaszék levonja a következőket: a) a vármegyei iskolaszékek illető járulékot; b) az elemi iskolák fenntartására szolgáló ingó és ingatlan alapok jövedelmének egyenértékét; c) a maradványt felosztják az állami, felekezeti vagy közművelődési társulatoknak a községben levő nyilvánosjogu elemi iskolái között, a tanulók számának arányában; d) a b) pont alatt megjelölt levonás az iskolaszék rendelkezésére áll a helybeli elemi iskolák segítésére, a felmerülő egyéb szükséghez képest.

3. szakasz. Az összes iskolaszékeknek egyidőben adandó ki az őket megillető rész.

4. szakasz. A községi iskolaszék azon ülésén, amelyen a segély szétosztása történik, résztvesznek jogszerűleg a segélyre jogosított magániskolák igazgatói. Őket szavazati jog illeti meg és a második szakasz rendelkezésének eldöntésében közreműködnek.

5. szakasz. Minthogy a segélyezésre adott összegek a minisztérium szervezéséről szóló törvény 186. szakaszának 23. bekezdése folytán közpénz jellegűek, ezeknek kezelésénél az állampénzek kezelésére vonatkozó és a számviteli törvényben előírt intézkedések és felelőségek tartandók szem előtt, akciókkal igazolandók és elelnőrzésnek vannak alávetve.

6. szakasz. A Casa Scoalelor vezetője megbíztatik e rendelet végrehajtásával.

Gusti, miniszter.

Közöljük még, hogy a rendelet szerint az egy községben levő iskoláknak juttatandó se-

gély összegére nézve a tanulók létszáma az irányadó. Felhívjuk a községi tanácstagok figyelmét arra, hogy a miniszteri rendeletnek minden esetben szerezenek érvényt. A segélyek felosztására vonatkozó törvény ugyanis már három éve megvan, azonban a legtöbb helyen a magyar tanácstagok nem tudtak a törvény rendelkezéseinek érvényt szerezni, mert hiányzott a törvény végrehajtási utasítása. A most kiadott miniszteri rendelet a végrehajtási utasítást pótolja és így semmi akadály sincs most már annak, hogy a törvényt alkalmazni lehessen.

KÜLTÖRÖLŐ

A londoni tanácskozás anyaga.

A héten megnyíló világgazdasági tanácskozás a következő főbb kérdésekkel fog foglalkozni:

1. az államok közötti adósságok eltörlése, vagy legalább is elviselhető mértékig leszállítása;

2. minden állam pénze értékének helyreállítása;

3. a kelet- és középeurópai gabona előnyben részesítése Európában;

4. az amerikai mezőgazdasági termelés csökkentése;

5. a gabonaárak általános emelése; 6. az önellátásra törekvés megszüntetése.

Ezeket a kérdéseket az európai mezőgazdasági termelő államok közös tanácskozása állapította meg s első pillantásra nyilvánvaló, hogy jó megoldásuk megszüntetné az európai gazdasági válságot. Az pedig örövendetes, hogy ezen a téren egységesen járnak el a Kelet- és középeurópai államok. Ez a komoly együttműködés kezdete.

Németország és a Népszövetség. A sziléziai zsidók ellen elkövetett erőszakosságokat a Népszövetség elé vitték s ez tárgyalás alá vette azokat a német megbízott éles tiltakozása elle-

nére. A tárgyalást meglepő gyorsasággal befejezték, megállapították, hogy a sziléziai zsidó kisebbséggel szemben elkövetett erőszakosság a kisebbségi jogokat sérti és kötelezték a német kormányt az erőszakoskodás megszüntetésére.

Kívánatos volna, hogy ezt a gyors eljárást fogadják minden kisebbségi panasz tárgyalásánál.

Magyarország és a kisantant. A kisantant prágai tanácskozásán, a revízió gondolatával való nagyon éles szembehelyezkedés után, meleg felhívást intézett a szomszédos államokhoz, hogy csatlakozzanak a kisantanthoz és folytassanak vele közös gazdasági életet. Nem titkolják, hogy ez a felhívás elsősorban Magyarországnak szól s Benes — már a tanácskozás befejezése után — kijelentette azt is, hogy a kapu sarokig kinyitva áll Magyarország előtt.

Ezekre a felhívásokra felelt a magyar miniszterelnök a költségvetési vita vége felé tartott nagy beszédében, kijelentve, hogy Magyarország a béke országa s a békés közös munkálkodásra mindig kész, de gazdasági előnyökért politikai követeléseiről soha le nem mond és a nyitott ajtón is csak akkor lép be, ha meggyőződött róla, hogy

ez ajtó mögött nem ellenség, hanem barát várja. Erről pedig csak akkor győződhetik meg, ha szavak helyett tetteket tapasztal, elsősorban a kisebbségi jogok tiszteletben tartását és megvalósítását.

Gömbös magyar miniszterelnök nyilatkozatát az egész képviselőház ösztönösen helyesléssel fogadta.

Tovább folyik a testvérharc Németország és Ausztria között, Németország a támadó. Így életbeléptette Ausztria ellen a vizumkényszert s ezenkívül 1000 márkát (körülbelül negyvenezer lejt) kíván személyenként minden Ausztriába utazó német állampolgártól. Ez — a már elrendelt gazdasági határzár mellett — súlyos csapást jelenthet Ausztriára, mert nemzeti jövedelmének nagy része származik a külföldi látogatók — első sorban a németek — ott elköltött pénzéből. Ausztria úgy igyekszik segíteni magán, hogy Nyugat-Európában hirdeti az osztrák fürdő- és nyaralóhelyeket. Reméli, hogy így elenyészteheti a német idegenforgalom elmaradásából származó károkat. Ezenkívül az osztrák kormány is lezárta a határt a német áruk elől. A testvérharc tehát lankadatlanul folyik tovább, csak vesztesei lesznek.

Horvátok Szerbia ellen. Külföldön élő horvátok 34 kötetben háromszázötvenezer aláírással kérvényt adtak be a Népszövetséghez s abban tiltakoztak a szerb elnyomás ellen és kérték Horvátország függetlenségének biztosítását.

Ez a tizedik hasonló kérelme a külföldi horvátoknak.

Közös legitimista tanácskozás. Magyar és osztrák legitimista vezetők találkoztak és tanácskoztak Budapesten. Köztük a meggyilkolt Ferenc Ferdinánd egyik fia is: Hohenberg Miksa herceg. A kiadott tudósítás szerint csak rokoni találkozásról van szó. A tanácskozók személye és a körülmények azonban arra mutatnak, hogy a két ország legitimistái közös munkaterv megalkotásáról tárgyaltak.

Belpolitikai hírek

Királyi szó amit a politikusoknak kellene meghallgatniuk. Károly király közelebbről ünnepségen vett részt Csernovichban. A király az ünnepségen nagyobb beszédet tartott. Beszédében megemlékezett a kitűbbségekről is. A beszéd erre vonatkozó részéből a következőket ragadjuk ki:

„Ma, amikor minden románt ugyanaz a meggondolás gyűjt egy táborba, mikor mindnyájunknak az az igyekezetünk, hogy boldogabb országban éljünk együtt más fajú és vallású polgártársainkkal, büszke örömmel tölt el, hogy az országnak ebbe a részébe jöttem.“

Szomorú ellentétben állanak a király beszédével azok az események, amelyek a magyarságot legutóbb a végletekig elkeserítették. Jó volna, ha a gyü-

PATKÁNYOK ELPUSZTÍTÁSÁRA **THALLIN-pasztát**
Egerek, mezei egerek által okozott károk megszüntetésére: **THALLIN-buzát**
HASZNÁLJUNK.

Gyártja: Egger & Co. Részvénytársaság Vegrészeti Gyar Cluj-Kolozsvár

lölködő, román politikusok hallgatnának a király szavára és igyekeznének békés, barátságos kapcsolatot teremteni az itt élő nemzetek között.

Revízióellenes tüntetést rendeztek Kolozsváron a diákok. Kolozsváron a diákok már többször rendeztek revízióellenes tüntetéseket. Közelebbről a diákok megtámadták azt az autóbust, amely a Budapestről érkező magyar újságokat szállította be a kolozsvári állomásra a bizományosokhoz, az újságokból máglyát raktak a Mátyás-szobor előtt és meggyújtották.

Bernády György visszatért a Magyar Pártba. Marosvásárhely politikai életének érdekes eseménye van. Bernády György volt polgármester, aki ezelőtt néhány évvel kilépett a Magyar Pártból, visszatért a magyar egység kötelékébe. Vele együtt Ugron András is bejelentette, hogy ismét tagja lesz a Magyar Pártnak.

A szegénység gyógyítható. A szegénység elsősorban nem gazdasági, hanem lelki jelenség — mondják a tudósok — és ennél fogva a szegénység épen úgy gyógyítható mint más lelki baj. Hogy ebben mennyi az igazság, azt most bebizonyította egy fiatal magyar tudós, aki Berlinben szorgalmasan gyógyítgatja a szegénységet, mégpedig sikerrel. Módszere az, hogy a rossz fellépésű, zavart mozgású embereket arra kényszeríti, hogy optimista mintaképet válasszanak maguknak. Ez a tudós évekig *Tolnai Világlapja* munkatársa volt, ma pedig külföldről küldi be cikkeit a népszerű képeslapnak.

Hírek

Meghalt Erdély nagy barátja. A Budapesti Hirlap szerkesztője, Nadányi Emil váratlanul meghalt. Nadányi Kolozsváron kezdette meg újságírói pályafutását. Tehetsége és tudása révén rövidesen Budapestre került, ahol a legtekintélyesebb magyar újságokat szerkesztette. Nadányi tiszta jellemre jellemző, hogy bár a legnagyobb budapesti lapvállalatnak volt az igazgatója és kezén milliók fordultak meg, teljesen szegényen halt meg. Nadányi halálával Erdély magyarsága egyik legteljesebb szószólóját veszítette el.

Nem engedélyezték az ifjúsági dalosversenyt. A Romániai Magyar Dalosszövetség június 11-én Segesváron ifjúsági dalosversenyt és Petőfi ünnepséget akart rendezni. A közoktatásügyi miniszter az ünnepség megtartását nem engedélyezte. A Dalosszövetség mindent el fog követni, hogy a tervbevert dalosünnepséget és Petőfi ünnepélyt a jövő tanévben megrendezhesse.

Hus-ínség van Oroszországban! Oroszországban olyan nagy hus-ínség van, hogy tengeri emlősökből, madarakból és tengeri halakból készítenek konzerveket, hogy az ország lakosságát hussal tudják ellátni. Szibéria északi részén nagy konzervgyár működik, ahol cet-, fóka-, rozmar-, sirály- és hal-husból készítik a konzerveket. Hová lett Oroszország közmondásos gazdagsága?

Kötelezővé tették a szesz árusítását. Felsőbb rendelet alapján Románia összes drogériái, gyógyszerháza, cukrászdái, fűszer- és szatócs-üzletei kötelesek zárt palackokban szeszt árusítani. A rendelet azokra az üzletekre vonatkozik, amelyeknek nincsen italmérési engedélyük. A rendelet végrehajtását a hatóságok ellenőrizni fogják. A szeszjövedék igazgatósága reméli, hogy az intézkedés következtében a szesz forgalma meg fog növekedni.

Huszonöt éves festést kell elűntetni a dabolci református templomban. A szatmármegyei Dabole község református templomában levő magyar nemzeti színű festést a hatóságok kifogásolták. Az ügy bíróság elé került, mivel eljárást indítottak az egyház vezetősége ellen. A vizsgálat során megállapították, hogy a kérdéses festést 25 évvel ezelőtt készítették. A bíróság azonban nem fogadta el az egyházi vezetőség érvelését és arra kötelezte a dabolci református egyházat, hogy a magyar nemzeti színeket 30 nap alatt tüntesse el a templom faláról.

Óriási robbanás volt San Francisco közelében. Egyik amerikai petroleum-mezőn, nem messze San Francisco várostól óriási szerencsétlenség történt. Egy petroleum tartály felrobbant. A robbanás következtében sok ház rombadólt. Ötven ember meghalt, a sebesültek száma százakra rug. A kár több millió dollár.

Lopott lófarkokból élt egy szatmári cigány. Szabó Lajos, szatmári cigány éjszakánként belopózott a szatmári lótarló gazdák istállóiba és levágta a lovak farkait. A levágott lószőrű kefekötőknél értékesítette. A ravas cigányt letartóztatták.

Súlyos szerencsétlenség történt a Kludsky cirkuszban. Európa legnagyobb vándorcirkusza, a Kludsky cirkusz, jelenleg Romániában tart előadásokat. Brailában előadás alkalmával súlyos szerencsétlenség történt. Egy orosz lány letépette idomítóját, annak fején és karján súlyos sebeket ejtett.

Halált okozott egy paszulyszem. A Nagybánya közelében levő Felsőfernezen Pop Jani 5 éves kisfiú paszulyszemekkel játszadozott. Egy paszulyszem légzőcsövébe szaladt. A kétségbeesett szülők azonnal orvosért szaladtak, de a segítség későn érkezett, a szerencsétlen kisgyerek közben megfulladt.

Halálos villámcsapás ért egy csikmenasági gazdát. Ferencz Károly csikmenasági lakos a mezőn dolgozott. Vihar kerekedett és Ferencz a vihar elől nem tudott elmenekülni. A villám Ferencz Károlyt agyon sújtotta. A szomorú esettel kapcsolatban ismételtén felhívjuk olvasóink figyelmét egyik közelebbi számunk „Tanuld meg” rovatára, ahol ismertettük azokat a védekezési szabályokat, amelyeket vihar alkalmával a mezőn dolgozó embereknek be kell tartaniuk.

Ami illik és ami nem illik. Ami nálunk illik, az másutt nem illik, de mi az, ami mégis illő és nem illetlen? Erről közöl rendkívül érdekes cikkeket a *Déliab* új száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, érdekesebbnél érdekesebb színházi beszámolókat, pletykákat, filmriportokat, 120 képet, egyfelvonásos szindarabot és folytatásos regényt talál az olvasó a népszerű képelemben. A *Déliab* egy száma Magyarországon 20 fillér, Romániában 10 lei, Csehszlovákiában 2-ek, Jugoszláviában 4 dinár.

Szerezzünk új előfizetőket!

Végrehajtó segítségével veszik el a gyergyóditrói római katólik iskolát. A gyergyói járásbíró ítélete alapján a gyergyóditrói római katolikus iskolát az állam számára akarják elvenni. Az iskola átvételének időpontját kitűzték. Az állam végrehajtóján akarja birtokba venni az iskolát.

Kisiklott a párisi gyorsvonat. Nantes közelében pünkösdi első napján kisiklott a párisi gyorsvonat. A szerencsétlenség alkalmával 17 ember meghalt, 127 súlyosan megsebesült. A szerencsétlenséget a mozdonyvezető vigyázatlansága okozta. A gyorsvonat ugyanis javítás alatt álló sineken haladt óránként 90 kilométer sebességgel. A mozdonyvezető későn vette észre, hogy a javítás alatt álló sineken halad és hirtelen lefékezte a vonatot. A sín a hirtelen megakadt kódtatás következtében elvált a talpfáktól és a vonat lefordult a töltésről.

Halálos merénylet a törvényszék épületében. Tischler Mór, kolozsvári nagyvállalkozónak az agrárreform alkalmával több ezer hold erdejét kisajátították. Tischler évtizedek óta pereskedik, hogy kisajátított erdeinek árát megkapja. Közelebről tárgyalása volt ebben az ügyben a bukaresti törvényszéken. A most folyó perben a gyalui havasokban élő mőcök voltak érdekelve. Ezeknek képviselőjében a tárgyaláson megjelent egy Siancu nevű nyugalmazott kapitány. Mikor Siancu arról értesült, hogy a tárgyalást elhalasztották, revolvert rántott elő és Tischler Mórt hátulról lelőtte. Tettét azzal akarja indokolni, hogy igazságot akart tenni a mőcöknek.

Művelődési mozgalmak.

KULTURMOZGALMAK SZILÁGYPÉRBEN. Périben a ref. legényszövetség rendezésében jól sikerült kultureste és reggelig tartó táncmulatság volt. A kultureste keretében mutatkozott be az ifju vegyeskar magyar nőtáccsal Czafalvi József ref. lelkész betanítása és vezetése mellett. Petőfi költeményeket szavalt Horváth Margit tanítónő. Magyar nótákat énekelt hegedű kíséret mellett Kohut Imre. Befelező szám: *Csókraerésztes után* a vigjáték volt. A szereplők: Bányai Róza, Horváth Margit, Rákai Etel, Veres Erzsébet, Bundik Róza, Csizsár Sándor, Kovács Andor, Szikszai Albert, Póti Zsigmond, Péli József, Csókási Sándor, Kokut Imre és Bánya László kitűnőek voltak. A rendezés és betanítás fáradságos munkáját Czafalvi József ref. lelkész végezte. Tunyogi József az ő elismert szaktudásával kitűnően maszkirozott. A leánykör is rendezett kulturestélyt és kézimunka kiállítást. Czafalvi Józsefné vezetése mellett már 12 éve működik a leánykör. Az 1922-23. évi téli szezonban a „magyar írásos” kézimunkát tartalmazta meg a leányok vezetőjük kezeltésével. Minden leánykört a csütörtök délutáni összejöveteleken egy diványpárnát kellett a kézi munkával elkészíteni. Március 19-re lettek készen. Befelezőül kulturestélyt tartottak és kiállították a sok szép párnát. Vezetőjük a szorongásig megtelt iskola teremben az „írásos munka” eredetéről és hivatásáról beszélt. „Szeretné, ha minden házban otthonra találna a munka.” A leánykör tagjai közül: Murvai Mária, Somogyi Juliánna, Szikszai Etel, Bíró Berta, Arany János költeményeiből nagyon szépen szavaltak. Triológót adtak elő nagyon szépen: Bakó Erzsébet, Somogyi Juliánna, Szikszai Berta. Szereplők voltak Kovács Zsuzsanna és Bányai Róza is. Bányai Róza nagyon szépen énekelt. „A város színe” szereplői: Rákai Etel, Veres Erzsébet és Lipcsei Ilona szívesen alakítottak. A ren-

JÓ SAJTOT CSAK JÓ TEJOLTÓVAL
LEHET KÉSZITENI.

A „SCHWEIZI TEJOLTÓ”

nem romlandó, megbízható. — Vigyázzunk a névre!
Gyártja EGGER & Co. R.-T. Vegyészeti Gyár Cluj-Kolozsvár.

Ugyanott kapható a „Sajtkészítés Kézikönyve”,
15 lei előzetes beküldése ellenében.

dezésben és bemutatásban Czafalvi Józsefné lelkésznő és Bányai Róza tanítónő fáradoztak. Munkájuk anyagi eredményét a szászvárosi árvaháznak küldötték be.

TÜZOLTÓ MULATSÁG KORONDON. A korondi önk. tűzoltó testület tűzoltói kellékek beszerzése javára műsoros táncvigalmat rendezett. Színre került a „Dúsgazdag” című bibliai színjáték. A siker érdeme Haduagy Mihály esperes-plebánosé. Köszönet illeti özv. Hadnagy Dénesné, kedves leányával, mert a legnagyobb szükségükben jöttek segítségünkre. Fogadják hálaikat. Köszönetünket fejezzük ki a szereplőknek is, akik hűségesen kitarottak.

KULTURÉLET BETHLENSZENTMIKLÓSON. A bethlenszentmiklósi Unitárius Nőegylet anyagilag és erkölcsileg jól sikerült vallásos estélyt rendezett. Az estélyen szerepeltek: a Dávid Ferenc Dalkör, Sebe Ferenc lelkész, szavalattal Módi Mártonné, felolvasással Kozma Miklósné, Demeter Józsefné, ifj. Udvar Pálné, a Nőegylet énekkara, Vincze Miklósné, Módi Mártonné, Érsek Dávidné. A Dávid Ferenc Dalkör előadta a „Dúsgazdag” című szindarabot is. A szindarabhoz bevezető és bezáró beszédet Kozma Miklós tanító mondott. A szindarab előadása nagyon jól sikerült és a szereplők mindannyian nagy sikert arattak.

ÜNNEPELY VIZAKNÁN. Vizaknán Ince Lajos ref. lelkész vezetése mellett iskola-napot tartottak. Az iskolanap keretében a gyermekeket érdekes szórakoztató és tanulságos oktatásban részesítették lelkievezetőik.

KULTURMOZGALMAK BRÁDON. A brádi református egyháznak a Roth és Biszák családok szép harangot ajándékoztak. A harang felszentelését Baczó Lajos hunyadi esperes szép ünnepség keretében végezte el. A felszentelési ünnepélyen Keresztes János brádi ref. lelkész szívhez szóló beszédet intézett gyülekezőtények tagjaihoz.

A brádi református Férfi Szövetség szép kulturmunkát fejt ki. Legutóbb gr. Kendeffy Elek tartott jól sikerült előadást a református férfi szövetségben. Előadásának címe: „Korunk birdlata” volt. Előadásában érdekesen mutatott rá korunk legnagyobb társadalmi és gazdasági bajaira. A kiváló előadó közelebről a brádi Nőszövetségben fog előadást tartani.

ÜNNEPET ÜLT AZ ENYEDI KASZINÓ. Meleg ünnepség keretében ünnepelték meg a nagyenyedi kaszinó száz éves fennállásának fordulóját. Az ünnepségen részt vett Ince Lajos, az Országos Magyar Párt ügyvezető alelnöke is.

Igen tisztelt Uraim!

Nem tudom Önöknek eléggé meghálálni, hogy a *Togal*-tabletták rendszeres használata által meggyőződhettem arról, hogy idült rheumából teljesen gyógyultam. Megbecsülhetetlen előnye a *Togal*-nak más gyógyszerekkel szemben az, hogy egyáltalában nem okoz gyomorzavart.

Marosvásárhely, 1931. dec. 4.

Szántó J.

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Mi okozza a kajszinbarackfák gutaütését?

Idén nagyon sokan panaszkodtak a kajszin barackfák pusztulása miatt. Ezzel kapcsolatban közöljük az alábbi időszerű cikket.

A kajszinbarackfák ugynevezett szélütés-betegsége felismerhető arról, hogy az életerős nyári barackfák egyes ágai, néha a korona fele, máskor az egész korona levelei, gyümölcssei a többinél világosabb színt öltenek, ellankadnak, fonnyadni, majd száradni kezdenek és végre elhálnak. E jelenség valódi okáról eddig keveset tudunk. Az előttem ismert külföldi szakmunkákban nem találtam említve, tehát valószínű, hogy ott nem ismeretes, vagy olyan ritkán jelentkezik, hogy nem helyeznek rá súlyt, nem úgy mint nálunk, hol megfigyeléseim szerint főleg az agyagos kötött talajokban gyakori jelenség. Többször megvizsgáltam az ilyen fákat, de azokon semminemű rendellenességet nem találtam, kivéve azt, hogy egyik-másik helyén a kéreg- és hánccszövet hosszában repedések mutatkoztak. Ez a jelenség azonban a gyökereken ritkán jelentkezett, pedig tény, hogy a gyökerek is végkép elhálnak, úgy, hogy egy szélütésben elpusztult fán gyökérsarjak sohasem jelentkeznek.

Erre nézve néhány év előtt egy igen érdekes esetet figyelhettünk meg. Ugyanis, egy nagy terebélyes koronával bíró nyári barackfának a fél koronáját megütötte a szél, melyet elszáradás után eltávolítottunk. A megmaradt fél korona vigan növekedett tovább; de jött egy záporral vegyes szélvész, mely a félkoronájú fát kidöntötte annyira, hogy annak az eltávolított rész alatt elterülő gyökérzete kilátszott a földből és ezek egészen élettelenek voltak. Ezeket eltávolítva, fekvé hagytuk a fát, mely még néhány évig termést is hozott, de aztán utban lévén, el lett távolítva. Ebből tehát kitűnik az, hogy a szélütés kiterjed a gyökérzetre is. Minthogy pedig a nyári barackfák ezen veszedelme leginkább májustól—júliusig jelentkezik, tehát akkor, amikor a hőmérséklet gyakori ingadozásnak van alávetve nálunk, én a baj okát ebben keresem. Átmelegszik ugyanis a levegő és a talaj egyaránt, mely meggyorsítja

a nedvforgást. Egyszerre lehül a levegő, a koronában a párolgás, nedvfeldolgozás lassulni válik, a föld ellenben megtartva a meleget, a gyökérzet egyre szolgáltatja a tápanyagokat felfelé, a földfeletti részek sejtjei pedig a hűvös idő következtében nemcsak összehúzódnak, hanem rendszeresen nem működhetnek, beáll tehát a nedvtorlódás, mely szétrepeszti a szövetet, mire beáll a már elmondott jelenség, vagyis a szélütés.

Meglehet, hogy tévedek, de ezt majd a rendszeres megfigyelések, tudományos vizsgálatok lesznek hivatva kimutatni. Vanak, akik a baj okát a gyökérzeten rágódó állatoknak, vagy a helytelenül választott alanyoknak, a rosszul alkalmazott metszéseknek, stb. tulajdonítják, de ezek után a fákon a szélütéstől egészen eltérő jelenségek mutatkoznak. Most még csak azt volna érdekes tudni, hogy vajjon honnan tehát laza talajban is előfordul-e olyan gyakran a nyári barackfák szélütése, mint agyagos, kötött talajokon, e tekintetben egy alapos összehasonlítás szintén hozzájárulna e kérdés tisztázásához és feltevésemre némi világot derítené.

A felhozottak után most már szóljunk arról is, hogy vajjon lehet-e egyáltalában megelőzni a szélütött barackfán segíteni. Erre nézve már eleve ki kell jelentenem, hogy akkor, ha a egész fát érte a szélütés, az életmentési kísérlet sikere iránt valami vérmes reményeket ne igen támasszunk, mivel többször tapasztalt kísérleteim éppen nem voltak kielégítőek, mind az itt amellet is kísértse meg az alábbiakat, talán az ottani viszonyok között kielégítőbbek lehetnek:

Az eljárás abból áll, hogy amint észrevesszük az elmondott előjeleket, haladéktalanul metsszük vissza a korona minden ágát egy méternyire, a törzs- és a meghagyott esonok kérgén tegyünk néhány hosszabemetszést, ezt naponként kétszer friss vízzel permetezzük meg a beteg fát, eléje pedig, a nap erős sugaraitól védendő, egy gyékényt, vagy ponyvafesztünk ki, különösen annak déli részére. Néhány hét után a fa új hajtásokat, leveleket

mely hajtások hegyét, ha őszfelé is erő-
növekednének, bekurtítjuk, hogy jobban
bujjenek. Egy-két év alatt az újrafejlődött
korona terméseket hoz és a fa élélhet még
hosszu ideig. Ha ellenben 3—4 hét alatt sem
szökik élet az illető fában, akkor legjobb

azt kiásní és annak idején ujjal pótolni. Azon
esetben, ha csak egyes ágakat, vagy a korona
felét érte a szélütés, az elhalni kezdő részt tö-
ben távolítjuk el, ahol vízajtások szoktak elő-
törni, melyekből a hiányzó részt újból neveljük,
Angyal Dezső.

Lóversenyek Alsózsúkon. A
Pennsylvania lótenyésztő társa-
ságnak a jövő évben június 18 és 25
(szombatnapok) délután 3 órai kez-
dettel rendezi meg a szokásos
széles lóversenyeket az alsó-
zársági állomás mellett levő lóver-
senyterén. A versenyben a hon-
cseri állami ménes 4 éves lovai
a közösi mintagazdaság ha-
ziorú ivadékaival mellett, ez-
zen a 11 és 15-ös lovasezre-
lési simbás lovacai is futtatnak,
május 18-án, az utóbbiak 25-
mindkét napon 2000 m-es

távon. Természetesen nem ma-
radhatnak el ez idén sem a kis-
tenyésztők versenyei sem. A
2000 m-es vágta verseny szőré-
n lovagolva 18-án, míg a 5500
m-es ügetőverseny szekérbe fo-
gott egy vagy két lóval 25-én
lesz. A vonatjáratok minden
irányból úgy jövet, mint menet
igen kedvezők, amennyiben a
versenyek ideje alatt 4 pár vo-
nat közlekedik, lehetővé téve
ezáltal a legkényelmesebb oda-
és visszautazást.

PIAC

Gabonaárak Temesváron.

Buza, minőség szerint 540—
610, kukorica 145—150, zab
200—210, árpa 260, rozs 400 lej
mázsánként.

Uj buzára is alkudoznak már
a kereskedők. Az árak termé-
szetesen még nem alakultak ki.
Ugy látszik azonban, hogy az új
buza ára mázsánként 300 lej
körül lesz. Temesváron a keres-
kedők 280—300 lejes árban kö-
tik le a bánáti gazdák buza-ter-
mését.

Szövetkezési

„Hangya“ Szövetkezetek közgyűlésén.

A Hangya-központ Nagyenyeden évi rendes
közgyűlést tartott. A szövetkezeti kiküldöttek
jelöltés számú részvétele mellett, melyet csak
a helyi megtelepedésnek jelezni, mert a súlyos
helyzet miatt az utazás költségeire
a helyi szövetkezetek nem áldozhattak.

A közgyűlést megelőző igazgatósági ülés rész-
ben áldozott dr. Garda Kálmán elhunyt ig-
azgató emlékének s helyére dr. Harcsár Géza
új igazgatót választotta meg, ki a közgyű-
lésen is. A közgyűlésen dr. Harmath János
igazgató kegyeletos szavakban méltatta dr.
Garda Kálmán emlékét, mit a közgyűlés fenn-
tartott végig s emlékét jegyzőkönyvben
jegyezte meg.

Az igazgatósági jelentésből örömmel állapi-
tok meg a közgyűlés, hogy a szövetkezeti össze-
járás és öntudat — ezekben a válságos időkben
született, minek bizonyossága a kis falusi Han-
gya szövetkezeti boltok egészséges forgalma, a
helyi kötelezettségek fokozottabb teljesítése. Ez
a nagyobb aránylagos pártolás elősegítette a
helyi raktár és a központi raktár szilárd
működését a válságos idő-

nyitó dr. Harmath János vezérigazgatót, a Han-
gya központ és a raktárak tisztviselő karát, kik
a múlt évben is szövetkezeti szellemben és hiva-
tásuk tudatában végezték nehéz és terhes munká-
jukat.

De elismerését fejezte ki a közgyűlés a vidéki
szövetkezetek derék, lelkes, becsületes vezetőinek,
kik e nehéz időkben ernyedetlen kitartással állot-
tak őrhelyükön s így megtartói és őrizői voltak
ezeknek a kis védőbástyáknak. Vajha kitartásuk,
lelkességük példaadásul szolgálja azok szá-
mára, kik könnyen csüggednek, hamar feladják
az őrhelyeket.

A szövetkezeti élet fellendítésére és megerő-
sítésére jótékony hatással volt, hogy a központi
igazgatóság tagjai a körzetükhöz tartozó szövet-
kezeteket meglátogatták és tanáccsal látták el a
vezetőket.

A Hangya Ellenőrzési Uniója és 12 ellenőre
állandó irányító és ellenőrző munkát fejtett ki.
Ha a szöv. eszme jelentőségét jól megértene, fel-
fogná és terjesztené népünk, ebben egy helyes
kivétel utat talál a mostani súlyos helyzet-
ből.

A közgyűlést követő társasbédén erről folyt
az érdekes eszmecsere.

Ü. L.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK

A józanabb rendszer.

Nemzetünk nagyjai közül talán senki sem látta olyan tisztán és határozottan mint Széchenyi, hogy nemzetünk fennmaradásáért vívott küzdelmünk sikerének alapfeltétele elsősorban függ attól, hogy mennyire leszünk képesek nemcsak a célokat tisztán megállapítani, hanem a célok eredményes szolgálata érdekében erőnket *egységesen és céltudatosan*, okos beosztással és megfontoltsággal egyesíteni magunk elé tűzött feladatok betöltése érdekében. Széchenyi volt az, aki ismételtén figyelmeztette népünket arra az igazságra, amelyet az ő lelke szerint Nagy Péter püspök így fejezett ki: „Aki igazi tanítója akar népünknek lenni, annak nemcsak érzésre, gondolkozásra és akaratra kell a magyart tanítania, hanem egységes érzésre, megegyező gondolkozásra, egyetértő elhatározásra.“ Ennek az intellemtnek értelme pedig az, hogy fegyelmzetttségre van szükségünk, mert fegyelmzetttség nélkül hiábavalósággá válik minden erőfeszítésünk. Ezt a gondolatot megkapó közvetlenséggel, erőteljes határozottsággal fejezi ki Széchenyi egyik levelében, amelyet 1832-ben Horváth Jánoshoz, Zala vármegye első alispánjához intézett.

„En legalább szabadságomat nem abban helyeztetem — irta Széchenyi, — hogy tehessek, vagy ne tehessek, hiúságom, gögöm, indulatim, szenvedelmim kénye szerint, hanem hogy a többségnek engedelmeskedni legyek köteles és se többet, se kevesebbet ne tehessek, mint egy soron álló bajtársim. At kell valahára már mennünk egy józanabb rendszer útjára, melyen mindenkinek idom szerint haladni s húzni kell, ahol senki sem ál-úr, kinek makranca megakaszthat mindent, hanem csak a közös akarat parancsol.“

Bizony újra meg újra ismételnünk kell mai közéletünkben Széchenyi bölcs figyelmeztetését: At kell valahára már mennünk egy józanabb rendszer útjára. Fel kell ismernünk az igazságot, hogy még erős, hatalmas népek sem nagyon engedhetik meg maguknak a szétszakadozottság, a pártoskodás, a belső egyenetlenkedés és gyűlölködés fényüzését, annál kevesebbé engedhetjük meg ezt mi magunknak.

Erőkifejtésünket főként az akadályozza, a belső fegyelmzetttségnek és rendtartás-szellemének hiányzik bennünk. József terv, készséges segiteniakarás van elég, hiányzik bennünk a türelem, hogy a félterveket egymás meghallgatása alapján szívesen megvitassuk s a sok jó közül kiválasszunk a legjobbat, ami helyzetünk szerint szükséges is, lehetséges is, megvalósítható is, ha megvalósításával komolyan akarjuk. Az a hiányosság, hogyha valakinek teljesen önzetlen szíves akaratból előadott tervét, javaslatát valamely fórum nem fogadja el, az illető azonnal elvetlenedik, félrevonul a közélet munkájából, példáját a vele egyetértésben levők is követik és ez már az elkedvetlenedés is a közös erőkifejtésnek kárára szolgál. Sokkal veszélyesebb az, amikor az, aki véleményével a közéletben marad, egyenesen szembefordul a testvéreivel, külön szervezkedik és külön úton keresi saját elgondolásainak megvalósításához az utat. Ebből születik meg a belső harc, a belső egyenetlenség és gyűlölködés, fogjuk le egymás alkotásra emelt kezét és szűk eredménytelenné küzdelmeinket. Nagyon sok esetből megtanulhattuk már, hogy a testvérharc mindig oda vezet, hogy a külső harmadik jut, megosztottságunk miatt a megszerzett, könnyű győzelemhez. Valamennyi meg kell értenünk, hogy a szabadság fegyelmzetttség nélkül semmit sem ér.

Közéletünknek egyik legelső feladata, hogy kereteket, forumokat teremtsen a vélemények szabad megvitatása számára. Azután vonjunk e keretekbe minden öntudatos népe hű szolgálatára készséges embereket, akik után meg is teremtsük sorainkban azt a fegyelmzetttséget, amely nélkül egységes erőkifejtésre, a gondosan megállapított programok keresztül vitelére soha sem lehetünk képesek. Az egész világon elhatalmasodó hatalomság e forrongó korszak küzdelmei között csak úgy maradhatunk meg, ha sorainkban a fegyelmzetttséget és a rendet, a megvalósítási akaratot és az egyetértő elhatározást biztosítani tudjuk.

Mulattató

Jézus a vendég.

Szegény ember, csak napszámos,
Kis családja igen számos,
Nagy, keserves munkát végez,
Adán ül az ebédjéhez.

Koldusebéd, őreá vall,
Hig leveske csak egy tállal,
Pléhkanál benn körös-körül —
Ennek csak az éhes örül. —
Szegény ember, jámbor ember,
Mindjárt nekilátni nem mer,

Előbb halkan elrebeci,
Féle mondják: a gyereki:
„Édes Jézus, légy vendégünk,
Add meg, amit adtál nekünk!”

Jézus fenn az örök fényben
Kedvét leli a szegényben.
Hajt az esdő buzgó szóra,
Szegény, kedves meghívóra.

Veszi földi vándor képét,
A konyhóig vanja léptét.

Bekopogtat: „Szabad?” — „Tessék!”
„Hej, egy falat be jól esnék!”

Szegény ember és családja
Fáradt vándort jól ellátja.

Hát bizony, mi véknyan élünk,
Hanem azért egyét vélünk!”

Jézus is kap egy kanalat,
Jut rá sok lé, kevés falat.
A szegénység gyöngye kosztját
Féle híven így megosztják.

„Amint esznek, eddegélnek,
Tessékelve a vendégnek,
Szól az asszony: „Apjuk, lássa,

„A leveske mily pompás ma!”
Szól az ember: „Bizony, anyjuk,
Ezt a levest itt nem hagyjuk!
Rég eszünk mi együtt ketten,
De ilyen jót még nem ettem!”
Szól egy kis lány: „Édes szülém,
Éledek e levestül én,
Pedig gyöngye, beteg voltam,
Sorvadoztam, majd megholtam!”

Szól a fiuk: „Én is érzem,
Pezsdül tőle minden részem,
Szinte olyan erős vagyok,
Dolgozhatom, mint a nagyok!”
S mind a többi apró cseléd
Eldicséri ededelét:
„Ilyet — nincs is ennek mása —
Nem főz a király szakácsa!”

„Aldott megelégedettség
Fogja itt el kiki testét —
S öreg, apró, mind ahányan,
Esznek boldogan, vidáman.
Hát a vendég? ... Ül csak szépen,
Szeliden a durva széken
S nézi biztatón mosolygva,
Milyen jó e jóknak dolga.
Feje körül szívárvány gyúl,
Teste ködszövétté lágyul,
Megjelen egy fényes csillag
S Jézus elszáll, mint az illat.
Mire feltekint a jámbor
Boldog nép: — már nincs a vándor,
„Vajh' ki volt ő, hova lett ő?
Vajjon jóízűt evett ő?...“

„A szívekre halkan száll a
Tiszta értés s zeng a hála:
„Édes Jézus, Téged áldunk,
Te voltál ma vendég nálunk,
Te, ki jó szegénynek osztod
Életére a malasztot!”

Szökés a fogságból.

A Kaspi Tenger partján Astrachanban voltunk elzárva. A Volga folyó torkolatánál, ahol majdnem ötször olyan széles, mint a nagy Duna.

Ebben a világhírű városban sanyargattak minket a legválogatottabb eszközökkel és módokkal. A táborban már több volt a beteg, mint egészséges.

Sok ember nem bírta a szenvedéseket, a kínzásokat és semhogy megörüljön ott a dróttokkal elzárt táborban, hát inkább megszökött és nekivágott a bizonytalanságnak, bele a nagy világba.

Egyik napon felkeresett egy jó barátom és tudatta velem, hogy neki már úgy fáj a feje, ő fél, hogy itt hamarosan megörül, így hát hármennyire sajnálja a visszamaradottakat, de ő kénytelen megszökni. Még pedig rövid időn belül, mert közeledik a nagy orosz tél és akkor még a szomszéd faluig sem lehet elmenni. Elárulja, hogy ő már régen foglalkozik a szökés tervével, azért növesztette meg a szakállát és mindennap fát vágott, hogy a keze eldurvuljon. Szerzett magának egy halászsruhát is, meg egy prémés orosz sapkát.

Pali folyton sürgette a szökés napjának kitűzését. Már alig bírta a rabság keserű kenyérét.

Végre megállapodtunk, hogy szombaton este, mert akkor volt mindig lehangosabb a város a sok partraszállt hajós embertől. A véletlen szerencse is segítségünkre jött. Egy magyar hadifogoly őrmester, ki a saját honvédezedemben szolgált, de már olyan volt, mint egy igaz hithű orosz, bedobott a rácsra egy cédulát, hogy ő rakodómunkás és egy perzsa gőzhajón dolgozik. Az a hajó hétfőn reggel indul a Kaspi-tengeren át Perzsiába és ha valaki a tiszt urak közül szökni akarna, mint tüzilegény a gépházban elindulhatna vele együtt. Rámás István őrmester még ott sétált és várta a választ. Rohantam a Paliért, aki boldogan ragadta meg az alkalmat, hogy a perzsa hajón szökhessen. Leültünk és írtunk egy válaszlevelet:

„Kedves Rámás őrmester! Köszönjük a jószágát. Szentváry Pál kapitány ur jelentkezett. Szombaton éjjel 11 órakor várja a vártemplom kapuja előtt. Halászruha és fekete orosz sapka lesz a fején. Isten áldja meg munkáját, sok szerencsét. Ha minden rendben van,

visszajövet, zsebkendőjével törölje homlokát.“

A kis levélkét kidobtuk a rácsra, amint Rámás őrmester az ott lecsúszott skatulyával együtt felvette és elment. Hamar jött visszafelé, de csak a tenyerét rölgette a homlokát, nem volt szegényes kendője.

Már szombat reggel volt, de Pali mindig nem tudta, hogy hogyan fog megszökni. Az udvaron ő állott, az a rács volt, a kapu be volt zárva. Még az udvarfalra lehetett kimászni a szomszéd keresztlél, igenám, de ott állott töltéses őrszem, aki egy pillanatra sem engedte kicsi szűk udvarról. Már csüggedni láttam mikor nagyon jó ötletem támadt.

Tudtam, hogy az orosz kozák vad, olyan nagyon szereti a pénzt. Ő a csengő ezüstpénzt. Megvesztegetni fizetni nem lehetett, mer nagyon fél rajtacsipik. Tehát másképen kellett szédíteni.

Azt is tudjátok, hogy este, ha az szeméhez közel gyufát, vagy bármilyen gyujtanak, akkor már háromlépcsőre nem lát semmit.

Azt gondoltam tehát ki, hogy mikor sötét van, odamegyek az őrhővedezni hány óra lehet. Ugyanakkor és hirtelen kihuzom a zsebkendőmet a kendőbe elhelyezett húsz darab ekkor csilingelve a kövezetre hull. Én a gyufát gyujtva keresni kezdem a pénzt. Az őrmester már csak azért is, hogy rubelt a sötétben elemelhessen, segítségemre fog jönni a keresésemre.

Én erre a gyufákat jól a szememre tettem, nagyokat röhögök, beszéllek, zavaros és ebben a zavaros pillanatban Pali a falon és megint szabad, mint a madár.

Palinak tetszett a tervem és a meg is próbáltuk. Nagyszerűen tudhat szenteni, gyorsan kirántani a zsebkendőt csak úgy gurultak az ezüst rubelek.

Már elmúlt kilenc óra. Palival elkolóztunk és sírva búcsúztunk egymástól nem mehettünk vele, mert éppen akkor ki a kórházból, ahol hastifusszal betegesen feküdtem.

Elérkezett a cselekvés órája.

Pali menetkészen állott a sötétben. Még egyszer kezet szoritottam vele:

Tanácsadó

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lej, — orvosi levelekhez 30 lej.

S. L. Tamáshida. Szarvaskerap magot minden nagyobb magkereskedésben lehet vásárolni. Érdeklődj meg esetleg Nagyváradon. Amennyiben sehol sem kapna, úgy forduljon a következő címhez: „Erfurt” Salamon és Stefan magkereskedés Cluj-Kolozsvár, Piata Mihai Viteazul (Széchenyi-tér) 38. Ennél a cégnél kilónként 60 lejes árban beszerezhető a szükséges magot. Egyébként a mag vetésével már elkésett. Junius meleg és száraz időjárásában annak csirázása nem lesz kielégítő. Az előre haladott

időre való tekintettel tehát okosabban teszi, hogyha a vetést elhalasztja.

Szövetkezet. Kérdésére az előbbi válaszunk is pontos volt. Amennyiben a Szövetkezet igazgatósági tagjai a Szövetkezet nevében mint igazgatósági tagok cégjegyzéssel irták alá a kérdéses váltókat, úgy személyes vagyonukkal nem felelnek a Szövetkezet tartozásáért, ha ez külön a Szövetkezet alapszabályai-ban előírva nincsen. Tehát ez irányu aggodalmuk alaptalan.

N. A. Leveléből kétségtelenül megállapítható, hogy hályogja van, amit — ha érett — meg kell operálni, mely után látását visszanyeri. Az operáció (műtét) díját a beteg anyagi körülményei szerint állapítják meg:

1000—2000 Lei és a kórház (szanatórium) költségei. A műtét után fordulhat; a műtét után lehet hajtani a nemzeti nyílt ref. kórházban. Ha várva bejön, szívesen érdeklődj, másfelől a kérdezett orvosnál (Str. Universității 8).

M. F. Előzőtt kértük közöltük lapunkban a elkészítését, de mivel a szerző, a választ utólag teljük. A teljesen megízelt szőlőt megtisztítjuk a és pedig olyan módon fűrtökről egy étkészítjük a bogycsüvegbe lefésüljük a bogycsüvegbe veletet lebogyózáshoz. A ribizlibort úgy is készíteni, hogy a leborított hajtjuk végre. Ebben a bornak magasabb sav tartalma. Az ilyen nyubb ugyan, de a megtisztult. A ribizlibort után összetörjük. A végezhetjük kézzel egy faruddal. Az étkészítjük kis kézipróba kézzel erősen kipréseljük szamaradt törkölyre tünk, amíg az jól áll az 24 óráig állni hagyjuk ismételtén kipréseljük zó napi musthoz tölteni nyert gyümölcsle a hozzá 2 liter vizet adunk elkészített ribizlibortot.

Tanuld meg!

Hogyan kell bánni az ételes edényekkel? Mezei munka alkalmával, meleg nyáron, nagyon jól esik a mezőn dolgozó embereknek a savanyu vagy savanykás étel. Gyakran megtörténik, hogy a mezőre vitt eledél betegséget okoz. Eltekintve attól, hogy az evés módjában és az ételekben is lehet hiba, nagyon gyakran a bajt az okozza, hogy az edény, amiben az ételt a mezőre vittük megmérgezte a benne levő eledelt.

A cserépedények mázát ólomsókból készítik. Az ólom mérgező szer, a szervezetbe jutva könnyen halált is okozhat. Az ólomsók mérge az edények mázából, ha az edények jól ki vannak égetve, eltűnik. Ha azonban a cserépedény nincs jól kiegészítve, az edényben hosszabb ideig álló savanyu étel kioldja az ólmot a rosszul égetett mázból. A rosszul kiegészített mázos edényben is főzhetünk vagy tarthatunk hosszabb ideig savanyu eledeleket, ha előzőleg a következően kezeljük. Az ujonnan vásárolt cse-

répedényt savanyu, például ecetes vízben órák hosszat főzzük. Az ilyen módon kezelt edényben ha maradt is a helytelen égetés alkalmával mérgező ólomsó, azt az ecetes víz kioldja és az edény nem fogja az ételeket mérgező tenni. A gazdasszonyok rendszeren most vásárolják be a nyári mezei munkához szükséges fűles fazekakat, kancsókat. Jusson eszükbe amit elmondottunk és csak megfelelő kezelés után használják azokat.

A sárgaréz edények is könnyen okozhatnak mérgezést. A savanyu folyadékok ugyanis oldják a rézet és a réz az ember szervezetébe jutva mérgezést okoz. Tehát rézedényben soha sem szabad savanyu ételt főzni vagy tartani.

Ezeket a szabályokat tartsa be mindenki nyáron, mert ilyenkor a gyomor és belek betegségei gyakoribbak, mint télen, mivel a legtöbb étel már rövid idő alatt megtelik ártalmas baktériumokkal.

Dr. Fekete Sándor és meg

Szanatórium

Sepsiszentgyörgy

Csiki-utca 28.

Felvezetés nélküli, szülés-gyógyászati- és bőrgyógyászati I—III. oszt. 100—150 napos

Műtét esetén árendelhető

Röntgen

Kvart

Elektrolízis

ny a cukortartalma s ezért meg kell cukrozni. Min- három liter musthoz ¼-1 gramm cukrot adunk. Ha azt úgy, hogy a ribizlibor kiero- után is édes legyen, ugy 1 kiló cukrot kell adni a liter musthoz. Az erjesztés oly módon történik, mint a must erjesztése. Úgyelni arra, hogy az edényt, ami a mustot erjesztjük, csak töltsük meg musttal. A edénybe, amibe az erjesztést vé- helyezzünk erjesztő du- hogy káros csirák, amelyek a mustba.

On azt írja levelében, a feleségétől már évek óta él s azt szeretné meg- hogy a házasságkötés formán mikor évül el. Erre közöljük, hogy a házasság nem jelenti a házasság- megszűnését s ha akár is maradnak különválva, a törvényes formák betar- lehet a bíróság által a kimondatni. Ha újból meg kívánunk, előbb törvényesen válni.

Magyarországi hírek

előfizetőinkkel, hogy akik előfizetéseiket nem rendezték, fokozatosan A felszólításokat ki- postautalványon eszközöl- a laphoz mellékelünk. Mindenki pontosan hogy áll előfizetése s az utalványokat a pénz fel lehet használni, a postahivatal elfogadja az kiküldött utalványt. mondhatja tehát, hogy a pénzt feladni, mert nyit nem tudta kitölteni. minden előfizetőinken mu- lapunkat a nehéz nyári átszegek, melyet lehetnek meg, ha elő- díjaitkal mielőbb bekül- A mai helyzet nem engedi a legrosszabb hitelnyújtást, te- nek módjukban áll, küld- ment a pénz s ne halasz- tsa, mert a nyári hóna- is megvannak ugyan-

azon kiadásaink, mint ősszel, vagy télen. Gondoljon minden hátrálékos előfizető arra, hogy pénzevel hozzájárul a punk- fentartásához s ezért igyekezzék hátrálékát beküldeni.

F. J. Déva, K. J. Székelyesóka. F. M. I. Kolozs. Sz. S. Székely- hid. B. A. Küsmöd. Id. Sz. J. Nagyteremi.

Itt felsoroltak az új előfize- tőkért lelkes és önzetlen támoga- tásukért fogadják mély tisztele- tünket, hálaikat és köszönétün- ket. Bizalommal kérjük és vár- juk tovább eredményes támoga- tásukat.

M. Zs. Ha az osztálysorjáték- ban játszani akar, már csak a harmadik, negyedik és ötödik hu- záson vehet részt. Ugyanis az első és második megvolt már. Ez nem azt jelenti, hogy csak a harma- dik húzás sorsjegyét kell meg- vásárolni, hanem az előbbi ket- tőt is. Így például ha 1/8-os sors- jegyet vesz, nem 125, hanem 3x125, vagyis 375 lejt kell fizet- nie. A negyedik és ötödik húzás előtt ismét be kell küldenie az 1/8-os sorsjegy árát, vagyis 125- 125 lejt. Egyébként a sorsjegy- ügyben forduljon közvetlenül a „Takarékosság“ R.-T.-hoz (román neve Economia) Cluj-Kolozsvár, Főtér 23.

Cs. S. Ozsdola. A levelében kö- zölt esemény szomorú fényt vet a falvak vezetőinek mai erköl- csére. Sajnos hatáskörünkön ki- vül áll, hogy ebben az ügyben valamit tehesünk. Levelét külön- ben áttettük az Országos Ma-

gyar Párt elnökségéhez, azzal a kéréssel, hogy az ügyet vizsgál- tassa ki és kellő intézkedésekkel orvosoltassa sérelmüket. Alkal- milag érdeklődünk fogunk párt- központunknál azíránt, hogy mit tett az Ön által elpanaszolt ügy- ben? Szives türelmét kérjük, mert a dolgot nem lehet rövid idő alatt elintézni.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: B. I.-né Nagyvárad 150 (r. 1933. dec. 31-ig), F. S. Ma- gyarkapud 155, R. S. Felsőújvár 155, Sz. I. Erdőhegy 155, Társas- kör Világos 155, Ifj. O. L. Hegy- közszentmiklós 85, Ifj. B. S. Erdőgyarak 155, M. K. L. Bors 155, K. M. Bélfenyér 155, Sz. R. Mező- baj 155, L. Zs. Nyüved 155, F. P. Tatrang 155, B. I. Csernátfalu 155, Cs. M. Kászonyifalu 150, T. J. K. altiz 150, G. A. Csikszere- da 155, S. Zs. Geges 150, Sz. J. Torja 150, H. J. Cegételke 50, K. M. Lupény 150, Sz. S. Mezőpa- gocsa 70, R. I. Datk 150, T. M. Magyaroklős 150, V. D. Korond 150, Hangya Székelyvarság 300 Lej.

A szerkesztőért felel
GYALLAY DOMOKOS

Több ezer teljesen meggyógyult munkaképes

Tüdőbeteg

igazolja kiváló hatását az OLAH KÁROLY plebános által feltalált Antiphtysin államilag engedélyezett tüdőbaj elleni gyógyszernek.

Ismerető füzetet díjtalanul küld a gyógyszer készítője: OSVATHI gyógyszerész Tg.-Mures- Marosvásárhely.

A Szent István-Társulat kiadásában megjelent az első, **magyarföldön készült, teljes latin-magyar**

MISSZALE

a Római Miskönyv szerint.

Terjedelme 1488 l-p. Tartalmazza az összes szentmise szövegeket, amelyeket az egyetemes Egyház használ és mindazokat a szentmiseket, amelyeket Magyarországon általában mondanak, minden nap, ünnep- és vasárnap jelentőség nek méltóságát, minden szentnek rövid életrajzát, az összes körmeneteket, a nagyheti szertartásokat és a szentmisével kapcso- los liturgiás imádságokat. — A legfinomabb bibliapapíron készült, úgy hogy bő terjedelme mellett is zsebben könnyen hordozható.

Árait a kiadó Szent István-Társulat úgy szabta meg, hogy mindenki számára hozzáférhető legyen:

Egészvászonkötésben, vörsmetszéssel	— — — — —	Lei 210'—
Egészvászonkötésben, arany Metszéssel	— — — — —	Lei 235'—
Finom bőrkötésben, vörsmetszéssel	— — — — —	Lei 400'—
Finom bőrkötésben, arany Metszéssel	— — — — —	Lei 450'—

Megrendelhető a MINERVA könyvesboltban Cluj-Kolozsvár Str. Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 1 sz.

Rendelje meg a
PÁSZTORTÓ

szépirodalmi és művészeti képes folyóirat

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre ... 500 L. Félévre
Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5.
Kérjen mutatványszámot,

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 20 lej. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Megvételre keresek magyar falun házat, kertet. Cim: Kovács Lajos Cluj-Kolozsvár, Str. Horea 84 szám.

Pályázati hirdetés. A bácsfalusi ev. egyházközség önálló kántori állására pályázatot hirdet. Pályázhatnak kántortanítói oklevéllel bíró egyének. Javadalmazás: havi 1500.— Lei fizetés, 1 kath. hold szántó és a stóla jövedelem. Véglegesítés egy évi próbaidő után. Jelentkezni lehet: 1933. július 15-ig, az Ág. hitv. ev. lelkészi hivatalnál, Baciu-Bácsfalva, jud. Brasov.

Író gépek

Smith Premier No 60. Remington, Underwood és Corona gépek gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és európai írógépek és sokszorosító gépekkel. Speciális javítóműhely. Összes rendszerű gépek. Használt írógépből nagy választék.

Körmendy Mihály

Cluj-Kolozsvár,
Str. Reg. Maria (v. Deák F.)
Telefon 9-51. — Telefon 9-51.

Rendeljetek
„Szentháromság“ kaszát
és
„Szentháromság“ követ.

Az idén is teljes jótálással adunk minden darabot.
Az idén is minden tíz darabra egyet jutalomképpen adunk.
Az idén is a meg-nem felelő kaszát kicseréljük.
Az idén is a postaköltséget mi fizetjük.
Balkezes kaszák is kaphatók.

Csak épen az árakat szállítottuk le.

„Szentháromság“ kaszák árai:

65	70	75	80	85	90	95 centisek
85	90	95	100	105	110	115 Lei.

Tíz darab „Szentháromság“ kő éra százötven Lei.
Három darab kaszánál kisebb rendelésnél a postaköltséget felszámítjuk.
Megrendelhető utánvétellel magánál a Kaszatelepnél, vagy a faluban levő megbízottunknál.

„Szentháromság“ Kaszatelep
Graşuul-Neu — Avasujváros, Judeţul Satu-Mare.

Könyvosztályunk
(a MINERVA könyvtár)

közli olvasóinkkal, hogy az új népszínművek közül melyeket ajánljunk.

Géczy: Gyimesi vadivadász — Amit az erdő megfogott
Csépreghy: Sárga csikó — Piros bugyellás

Almásy: A tót leány
Rátkay: Felhő Klári
Lukácsy: A vereshajú
Sziglitz: A cigány
Berczik: Parasztkisasszony
Tóth Ede: A tó orca
és darabonként 55 lejért.
Újabb népszínművekből is megrendelhető.
Kérje jegyzékünket!